

Ανάβαση του Φ.Ο.Σ. Γ.Π.Α. στον Τσεκούρα των Κραβάρων

Μετά τις αναβάσεις του Συλλόγου μας στην Πάρνηθα, τον Κιθαιρώνα και το Παναιτωλικό, η κορυφή Τσεκούρας της Ορεινής Ναυπακτίας αποτέλεσε τη νέα μας εξόρμηση, η οποία αποδείχθηκε πολύ επιτυχημένη επίσης, αποζημιώνοντας έτσι όλους όσους έσπευσαν να δηλώσουν συμμετοχή αμέσως μετά την σχετική πρόσκληση στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου μας. Πράγματι, αρκετοί (γύρω στα 15 άτομα) ήταν εκείνοι που ήταν σε λίστα αναμονής και δεν μπόρεσαν να έρθουν. Σημαντικό, πολλοί από τους φοιτητές ήρθαν για πρώτη φορά.

Το όρος Τσεκούρας αποτελεί σχεδόν την καρδιά των Κραβάρων, περιοχής δυσπρόσιτης, εν πολλοίς απροσπέλαστης μέχρι πρότινος, με πλούσια ιστορία και άγνωστης σε πολλούς. Σήμερα όμως, τα δεκάδες, όμορφα χωριά της περιοχής αυτής μπορούμε να επισκεφτούμε με μεγαλύτερη ή μικρότερη δυσκολία και έχοντας αυτά ως αφετηρία να περιδιαβάσουμε τα όμορφα δάση, ξέφωτα, ποτάμια και να ανηφορίσουμε στις πολλές κορυφές που υψώνονται από παντού.

Σάββατο, 19 Μαρτίου 2016, ξεκινήσαμε από το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, στις 8:00 το πρωί. Περάσαμε με φέρυ το Ρίο – Αντίρριο και μετά τη Ναύπακτο κατευθυνθήκαμε ανηφορίζοντας προς τα χωριά της Ορεινής Ναυπακτίας. Δεξιά και αριστερά μας πυκνή μακία βλάστηση, αλλά και κτήματα με καλοφροντισμένες ελιές και άλλα δέντρα. Πολλά μελίσσια, αφημένα στις πλαγιές αξιοποιούν τα ανθισμένα φυτά, όπως το ανοιξιάτικο ρείκι με τα λευκά του άνθη, την γκορτσιά, τον ασφόδελο και τη γλιστροκουμαριά.

Αφήνουμε αριστερά μας τη διασταύρωση για τη Μονή της Βαρνάκοβας και αφού περάσουμε το Χάνι Ρέρεσι και τη γέφυρα του Μόρνου φτάνουμε στο χωριό Λιμνίτσα, το πρώτο από τα ορεινά χωριά της περιοχής. Λίγα χιλιόμετρα μετά ακολουθούμε τη διακλάδωση προς το χωριό Άνω Χώρα, ονομαστό κεφαλοχώρι της περιοχής (παλιά ονομασία Λομποτινά). Στο χωριό αυτό, και για μερικές ώρες, χαρούμενες παρέες «καταλάβαμε» τα καφενεία, τις παραδοσιακές ταβέρνες (θαυμάσια η βραστή γίδα!), αλλά και περιηγηθήκαμε αξιοθέατα της περιοχής, παραδοσιακά σπίτια, καταρράκτες, ρέματα, πηγές και μονοπάτια, μηδέ εξαιρουμένου και του παροπλισμένου λεωφορείου που σε παλιότερες δεκαετίες εξυπηρετούσε την περιοχή. Στο λεωφορείο αυτό, με παιδική διάθεση, ανεβήκαμε σχεδόν όλοι στην οροφή του, που τόσες και

τόσες αποσκευές θα είχε στο παρελθόν κουβαλήσει. Η χαρούμενη διάθεση

Καινούργιοι επιβάτες ... στο παλιό λεωφορείο, το ηρωικό ...

συνεχίστηκε αργότερα με χορό έχοντας ... δασκάλους το φοιτητή Αλέξανδρο Μπάκο, την Ελένη Πάνου και την Ειρήνη Τρικούλη.

Στη συνέχεια, φτάσαμε στο χωριό Ελατού, όπου καταλύσαμε στο πολύ φροντισμένο ομώνυμο ξενοδοχείο. Το τζάκι αναμμένο συγκέντρωσε κοντά του τους περισσότερους, έως ότου όλοι απολαύσουμε το γεύμα που είχε ειδικά προετοιμαστεί

για μας και περιελάμβανε (δώρο αυτό!) και χωριάτικη πίτα. Λόγω του μεγάλου αριθμού των συμμετεχόντων, μερικοί φοιτητές κοιμήθηκαν όχι σε κρεβάτι, αλλά κάτω σε υπνόσακο. Το παράδειγμα εδώ έδωσαν ο Πρύτανης Γιώργος Παπαδούλης

και ο αρχηγός της εκδρομής Νίκος Εμμανουήλ.

Οι συστάσεις αυστηρές, έπρεπε νωρίς το πρωί να ήμασταν όλοι έτοιμοι να επιβιβαστούμε στο λεωφορείο που θα μας οδηγούσε μετά από περίπου 20 χλμ. στην αρχή της πορείας μας προς την κορυφή. Μεγάλο τμήμα του δρόμου αυτού ήταν παλιά χωματόδρομος, τώρα όμως άσφαλτος, είχε τις προηγούμενες μέρες φροντιστεί (κοπή κλάδων, απόσυρση φερτών υλικών) από τον διευθυντή του ξενοδοχείου Ελατού, κ. Πολύκαρπο Παπαϊωαννίδη, ο οποίος και στην περίπτωση αυτή έδειξε την

υπευθυνότητά του σε συνέχεια της όλης του φιλοξενίας και εξυπηρέτησης στο Σύλλογό μας.

Και άρχισε πλέον τώρα η πορεία μας ... «*Ανηφορίζω αχάραγα της Ντριστοβάς τη ράχη. Ζερβά έχω την Σαράνταινα, δεξιά μου τα Βαρδούσια...*».

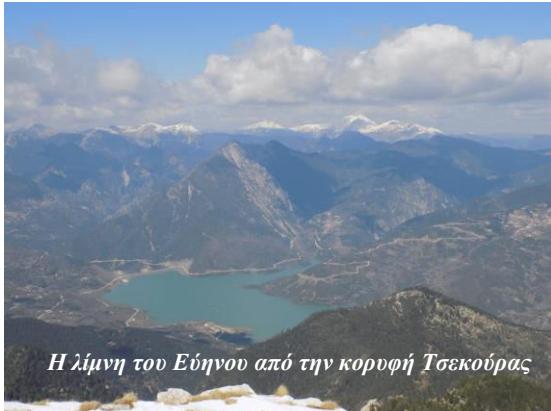
Για δύο περίπου ώρες, ανηφορικά, μερικές όμως φορές και κατηφορίζοντας, μέσα σε πυκνό ελατόδασος, κυριολεκτικά αγγίζαμε την ομορφιά των εικόνων που πρόβαλαν μπροστά μας. Το ερευπωμένο μικρό εκκλησάκι που σε λίγο συναντήσαμε, τα ξέφωτα που συγκεντρωνόμασταν για ανασύνταξη, η θέα των χιονισμένων κορυφών των Βαρδούσιων και της Καλιακούδας που επιβλητικά ξεπρόβαλαν, μας έφεραν σιγά-σιγά στην ψευδοαλπική ζώνη του βουνού, απ' όπου η θέα και άλλων χιονισμένων κορυφών όπως ο Κοκκινιάς, το Τσακαλάκι, η Σαράνταινα (Οξυά), το Βελούχι, αλλά και μερικών χωριών όπως η Αμπελακιώτισσα, τα Κρυονέρια, τα Κλεπά, η Αράχωβα, ήταν μαγευτική.

Ατενίζοντας την Αράχωβα (καμία σχέση με την κοσμοπολίτικη Αράχωβα που όλοι γνωρίζουμε στον Παρνασσό), θυμόμαστε ότι στις απομονωμένες αυτές περιοχές των Κραβάρων μετά την απελευθέρωση πολλά ανυπότακτα στοιχεία (ληστές) μάστιζαν τον τόπο. Σχετικοί είναι και οι στίχοι που λαϊκή μούσα έγραψε για το ληστή Κωσταντέλο, που προδομένος από τον κουμπάρο του Σισμάνη, σκοτώθηκε στην Αράχωβα:

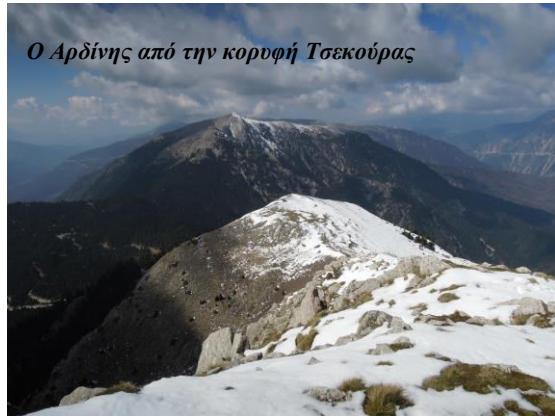
«Βαριά ντουφέκια πέφτουνε και σίγαλα βροντούνε.
Ούτε σε γάμο πέφτουνε, ούτε σε πανηγύρι
Πέφτουν μες στην Αράχωβα στα Σισμανέικα σπίτια.
Τον Κωσταντέλο βάρεσαν, Σπαθιά και Θανασούλα.
Κι ο Κωσταντέλος φώναξε κι αρχίνησε να λέει:
- Πούεισαι κουμπάρα Γιώργαινα παλιά μου φιλενάδα
Βάλε τ' ασημοζούναρο και την καρφοβελόνα
Κι έβγα στ' αγνάντιο να σε ιδώ για να σου ειπώ δυο λόγια:
Το λάδι πόχω στα παιδιά αίμα, νερό να γίνει
που πήγες και μας πρόδωσες, μας πήρες στο λαιμό σου...»

Η κορυφή Τσεκούρας έστεκε απέναντί μας, αρκετά απότομη, βραχώδης και

Η λίμνη του Εύηνου από την κορυφή Τσεκούρας

χιονισμένη, ο χρόνος όμως λίγος στη διάθεσή μας για την ανάβασή της. Παρόλα αυτά, η επιμονή πολλών από την ομάδα να την κατακτήσουν

Ο Αρδίνης από την κορυφή Τσεκούρας

επέτρεψε σε αρκετούς να φτάσουν ως εκεί και να απολαύσουν την πανδαισία κορυφών και τοπίων που απλώνονταν μπροστά τους. Να! εκεί κάτω φαίνεται ξεκάθαρα η λίμνη του Εύηνου, ποταμού γνωστού ως «φίδαρη» (λόγω των πολλών ελιγμών της πορείας του) ή «λυκόρμα» κατά του αρχαίους. Το Παναιτωλικό (Κυρά-Βγένα) φαίνεται επίσης, όπως και άλλα βουνά, η Χελιδόνα, ο Καρφοπεταλιάς μέχρι και τα μακρινά Άγραφα. Ως συνέχεια του Τσεκούρα, ο Αρδίνης, λίγο χαμηλότερος από αυτόν (1.699μ.), μας φέρνει στο νου στίχους του ποιητή ... «Σας φέρνω χαιρετίσματα, της Λιάκουρας, της γιώνας, του Βαρδουσιού, του Βελουχιού και του καημένου Αρδίνη ...» όπως άλλωστε και η θέα της Σαράνταινας άλλους στίχους ... «Κοιμήσου στη Σαράνταινα, κοιμήσου στα Βελούχια, όπου είναι ο αγέρας αλαφρύς, γλυκό το υπνοβοτάνι...».

Πριν επιστρέψει η ομάδα της κορυφής, οι άλλοι άρχισαν να κατηφορίζουν και είχαν έτσι το χρόνο πολλοί φοιτητές (Κατερίνα Πολίτη, Ιωάννα Πέππα, Ιόλη Μουτσοπούλου, Κατερίνα Παπαλέξη, Ξένια Νικολάου, Ηρώ Παρδαβέλλα, Κατερίνα Κανδυλιάρη κ.ά.), αλλά και μέλη Δ.Ε.Π. (Θανάσης Καμπάς και η σύζυγός του, ακόμη κι ο Πρύτανης) να απολαύσουν την εμπειρία της κατάβασης (τσουλήθρας) σε χιονισμένη απότομη, μικρή πλαγιά.

Έμφορτοι από εντυπώσεις και συναισθήματα βρισκόμαστε τελικά όλοι μαζί στο χώρο που μας περίμενε το λεωφορείο, όπου όμως ο Σταμάτης Πανταζής, υπάλληλος στην υπηρεσία φύλαξης του Πανεπιστημίου μας, διαπιστώνει ότι το σακίδιό του έχει αφεθεί ψηλά στο βουνό έτσι ώστε να αναγκαστεί να παραμείνει και με ... ηρωική προσπάθεια να ανέβει πάλι το βουνό για να το βρει. Σημαντικό το γεγονός, ότι για

βοήθειά του προσφέρθηκε ο Θοδωρής Δημητρακάκης, που αν και φοιτητής από άλλο Α.Ε.Ι. επιθυμεί να συμμετέχει σε εκδρομές του Συλλόγου μας, αναγνωρίζοντας τη διαφορετικότητα των δραστηριοτήτων του Φ.Ο.Σ. Γ.Π.Α. σε σχέση με άλλους Φυσιολατρικούς Συλλόγους ή ομάδες. Και είναι πράγματι γεγονός ότι κάθε πορεία του Συλλόγου μας στη φύση δεν εξαντλείται μόνο στο αθλητικό, αλλά και στο εκπαιδευτικό-παιδευτικό μέρος που αφορά τη χλωρίδα, πανίδα, αγροτική οικονομία, πρωτογενή παραγωγή, γεωλογία, λαογραφία κ.λπ. Αναφερόμενοι στο προτελευταίο, πολύτιμες εν προκειμένω ήταν οι πληροφορίες, που η γεωλόγος Ειρήνη Τρικούλη έδωσε για τα πετρώματα και την υδρολογία των ορεινών περιοχών της χώρας μας.

Απαραίτητη βέβαια προϋπόθεση για την επιτυχία όλων των ως άνω δραστηριοτήτων αποτελεί η συνεισφορά στη γνώση, μέσω και της ομαδικότητας, συνεργασίας και σύμπνοιας και του παραδείγματος όλων των εκάστοτε συμμετεχόντων.

Για την επόμενη εξόρμηση, που κατά πάσα πιθανότητα θα αφορά στους καταρράκτες της Σίταινας στον Πάρνωνα και το κάστρο της Ωριάς στη Μελιγού, προσδοκούμε νέες εμπειρίες που θα προκύψουν.

Επιμέλεια κειμένου
Ομότιμος Καθηγητής Ν.Γ. Εμμανουήλ
Δρ Ε.Ν. Πάνου

Φωτογραφίες

Αγαλόπουλος Νίκος, Αρκουμανέα Κέλλυ, Κούστα Αγγελική, Μπάρδα Μυρτώ, Πάνου Ελένη, Παπαδόπουλος Γρηγόρης, Παπαλέξη Κατερίνα, Τρικούλη Ειρήνη, Φραγκόπουλος Γιώργος, Χαροκόπος Ευθύμης

Στο φέρν

Γιάννης και Ανιτα, μια φιλία γεννιέται!

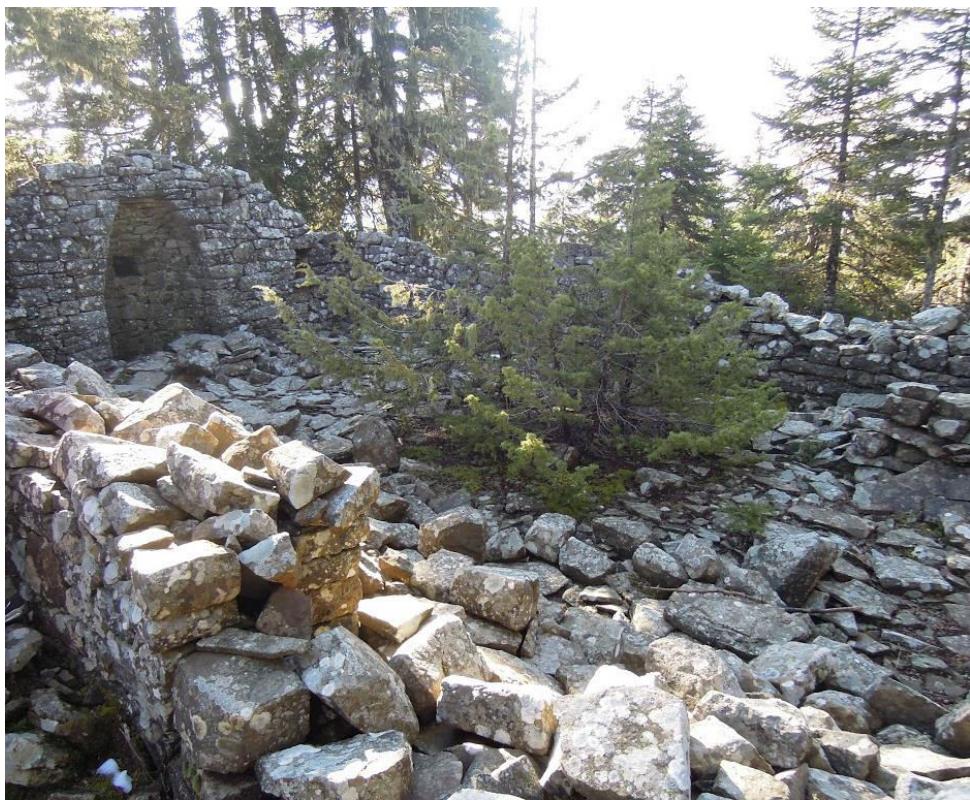
Χαρούμενη διάθεση στο χωριό Ελατού

Στο ξενοδοχείο «Ελατού»

Παιζοντας...

Το ερειπωμένο ξωκλήσι στην πορεία για τα ψηλώματα

*Ο υπεύθυνος της υπηρεσίας φύλαξης του Γ.Π.Α. Γρηγόρης Παπαδόπουλος
μαζί με τρεις φοιτητές μας, λίγο μετά την βοήθεια που προσέφερε σε ...
ορθοπεδικό πρόβλημα που εμφάνισε μητέρα φοιτήτριάς μας*

Χαρούμενη παρέα

Πορεία στο δάσος του Τσεκούρα

Ο Πρύτανης αγναντεύοντας τα ψηλά Βαρδούσια

Η κορυφή Τσεκούρας από το διάσελο

Χιονοτσουλήθρες

Γκιζερώντας στο χιονισμένο τοπίο

Ολη η ομάδα του Φ.Ο.Σ. Γ.Π.Α. στο διάσελο πριν την κορυφή

Ομάδα των Φ.Ο.Σ. Γ.Π.Α. στην κορυφή Τσεκούρας

Πάντα ψηλά!